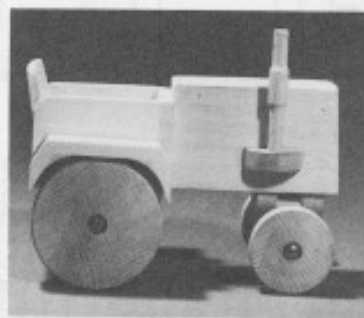

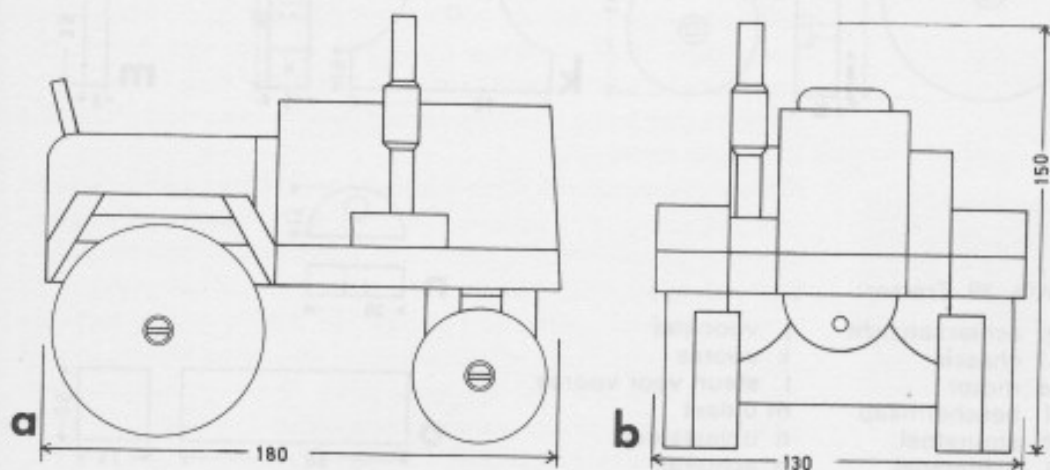
Tractor

Met uitzondering van de wielen, de uitlaat en de steun waaraan de uitlaat vastzit, zijn alle onderdelen van vurehout (afb. 39). Het beste kan men beginnen met het maken van het chassis (d). Daarop worden dan de achteras (o) en de twee halfronde, voor de vooras bestemde steunen (l) vastgelijmd.

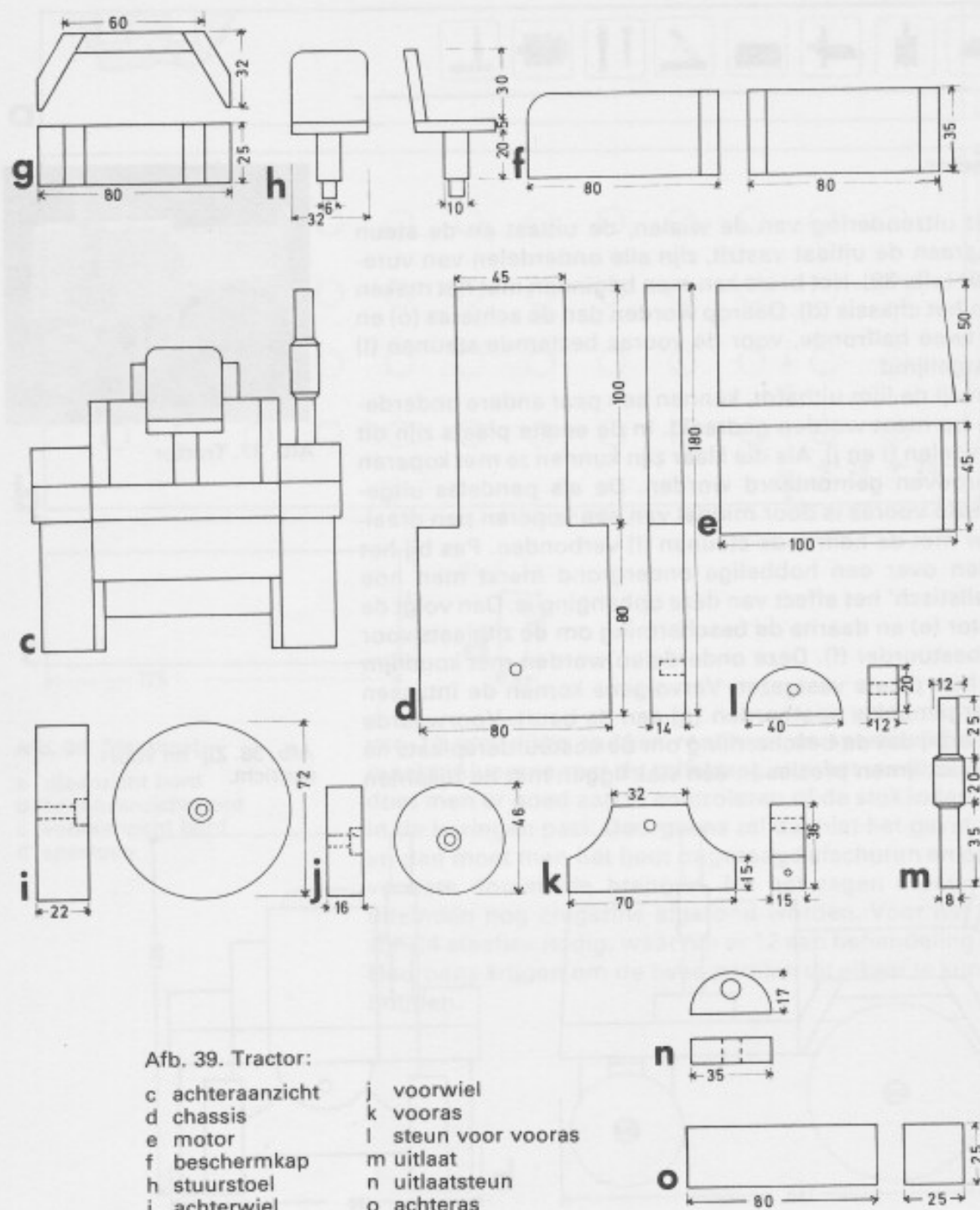
Terwijl de lijm uithardt, kunnen een paar andere onderdelen op maat worden gedraaid. In de eerste plaats zijn dit de wielen (i en j). Als die klaar zijn kunnen ze met koperen schroeven gemonteerd worden. De als pendelas uitgevoerde vooras is door middel van een koperen pen draaibaar met de halfronde steunen (l) verbonden. Pas bij het rijden over een hobbelige ondergrond merkt men hoe 'realistisch' het effect van deze ophanging is. Dan volgt de motor (e) en daarna de bescherming om de zitplaats voor de bestuurder (f). Deze onderdelen worden met koudlijm op hun plaats vastgezet. Vervolgens komen de intussen klaargemaakte spatborden (g) aan de beurt. Voorwaarde is hierbij dat de bescherming om de bestuurdersplaats na het vastlijmen precies in één vlak liggen met de zijkanten

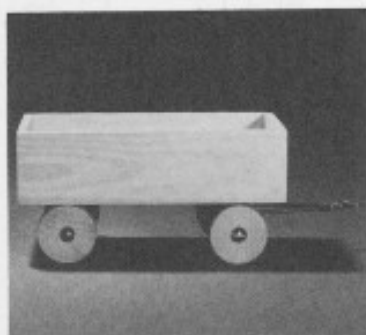
Afb. 37. Tractor

Afb. 38. Zij- en voor-aanzicht.

en achterkant van het chassis. Als dat niet het geval is, dan moeten deze onderdelen eerst vlakgeschuurd worden, vóór men de spatborden vastlijmt. De uitlaat (m), die ook op de draaibank is vervaardigd, wordt in de halfronde steun (n) gelijmd. De aldus verbonden delen worden daarna aan de rechterkant van het motorblok vastgelijmd. Vervolgens is de beurt aan de bestuurderszitplaats (h). Twee kleine, 5 mm dikke plankjes zijn daarvoor nodig, plus een aan weerskanten van 10 op 6 mm afgedraaide pen. Het ene uiteinde ervan wordt in de onderzijde van de zitting vastgelijmd, het andere later eenvoudig in een daarvoor bestemd gat in het chassis gezet (niet gelijmd!). De stoel blijft hierdoor draaibaar – precies als bij de moderne 'grote broers' van deze speelgoedtractor.

Afb. 40. Aanhangwagen.

Aanhangwagen

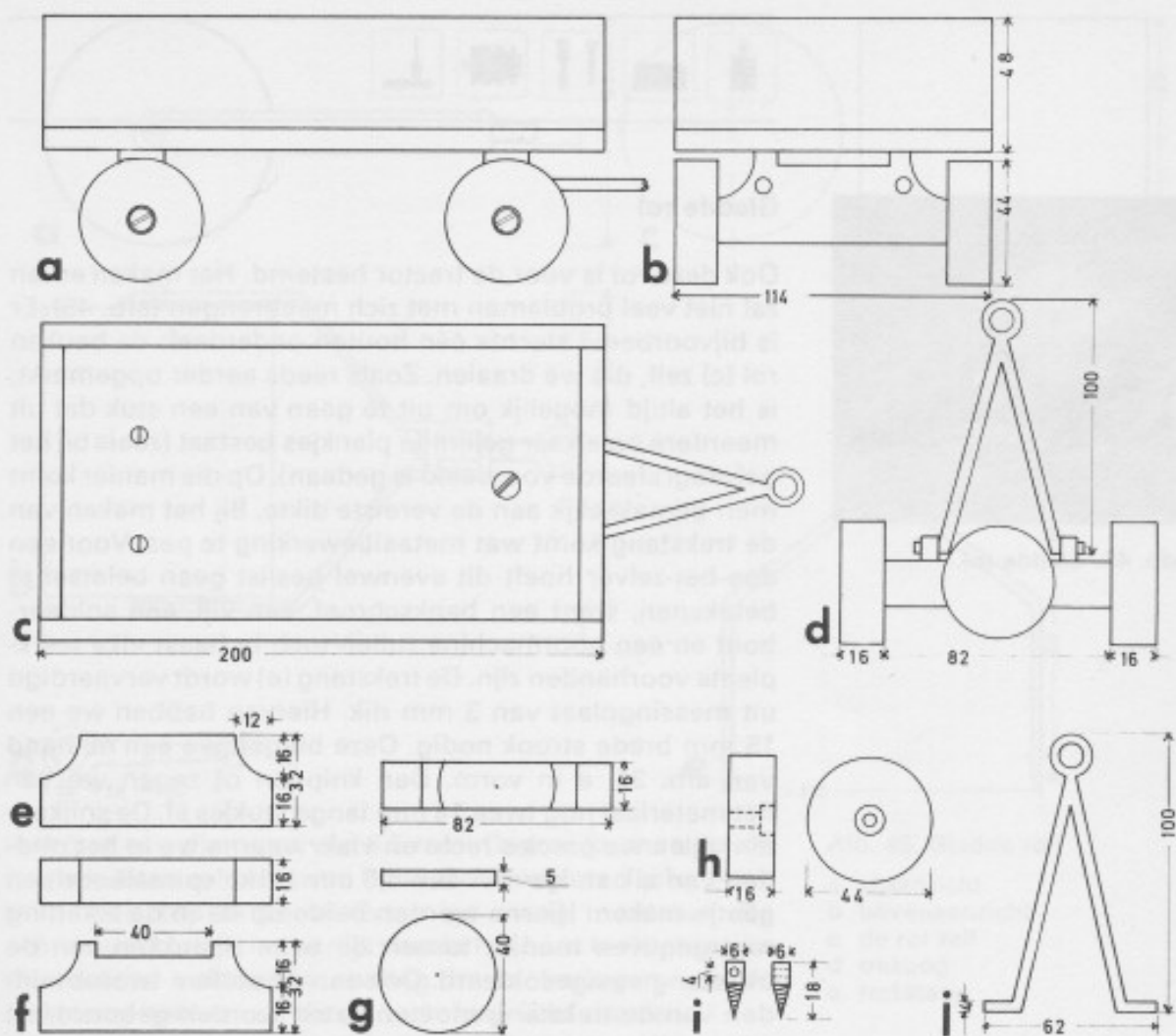
Deze aanhangwagen is voor de reeds beschreven tractor bestemd. Grondplaat en zijkanten zijn van 8 mm dikke plankjes gemaakt (afb. 42). Alle rechte zaagsneden kunnen we het best met de cirkelzaag uitvoeren. Daarbij is het wel vereist een aanslaglijst te gebruiken, want anders is het lastig om de zaagsneden zuiver evenwijdig te krijgen. De gezaagde kanten worden geschuurd, waarna we voor- en achterkant met de twee zijkanten verlijmen tot een aan de onderkant open bakje. Als de lijm droog is wordt de bodem eronder aangebracht, en als ook die verbinding is uitgehard kunnen we alle randen glad gaan schuren.

Vervolgens worden de assen (e en f) uitgezaagd. Deze zijn wel even groot, maar toch niet helemaal gelijk aan elkaar. De achteras (e) kan na het uitzagen zonder meer worden vastgelijmd. Bij de vooras (f) moeten we echter nog een kleine uitholling aanbrengen, waar een schijf (g) in komt die ervoor zorgt dat deze goed draaibaar bevestigd kan worden. De vooras wordt vervolgens aan de wagen gemonteerd met een koperen schroef die dwars door de bodemplaat gaat. Deze schroef niet helemaal aandraaien: de as moet nog gemakkelijk beweegbaar blijven. Aan de twee assen kunnen we nu de wielen bevestigen. Als laatste volgt dan de V-vormige trekstang (j), die van 4 mm dik koperdraad wordt gemaakt. Als het materiaal in de juiste vorm is gebogen moeten we aan het voorste uiteinde nog een oog solderen.

De ogen waarin de twee tappen van de trekstang passen (zie tekening d) kunnen we ook zelf maken. We gaan daartoe uit van twee 6 mm dikke koperen schroeven, waarvan we de koppen afzagen. In de resterende schacht boren we bij elk exemplaar een gaatje van 4 mm doorsnede. De aldus vervaardigde ogen kunnen we gemakkelijk in het hout draaien als we daarvoor met de boormachine passende gaten maken en we een spijker door het gat in de schroefschacht steken.

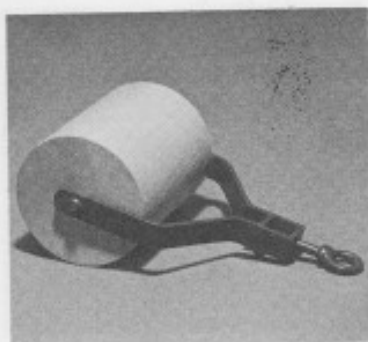

Afb. 41. Tractor met aanhangwagen.

Afb. 42. Aanhangwagen:

- a zijaanzicht
- b vooraanzicht zonder trekstang
- c bovenaanzicht
- d voorasdetail
- e achteras
- f vooras
- g draaischijf
- h wiel
- i trekstangbevestiging
- j trekstang

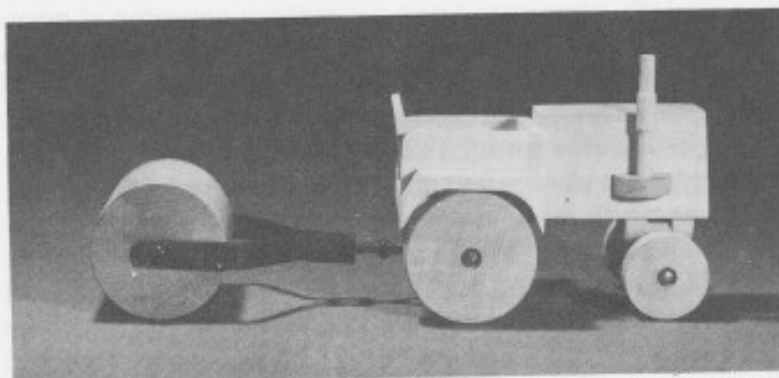
Afb. 43. Gladde rol.

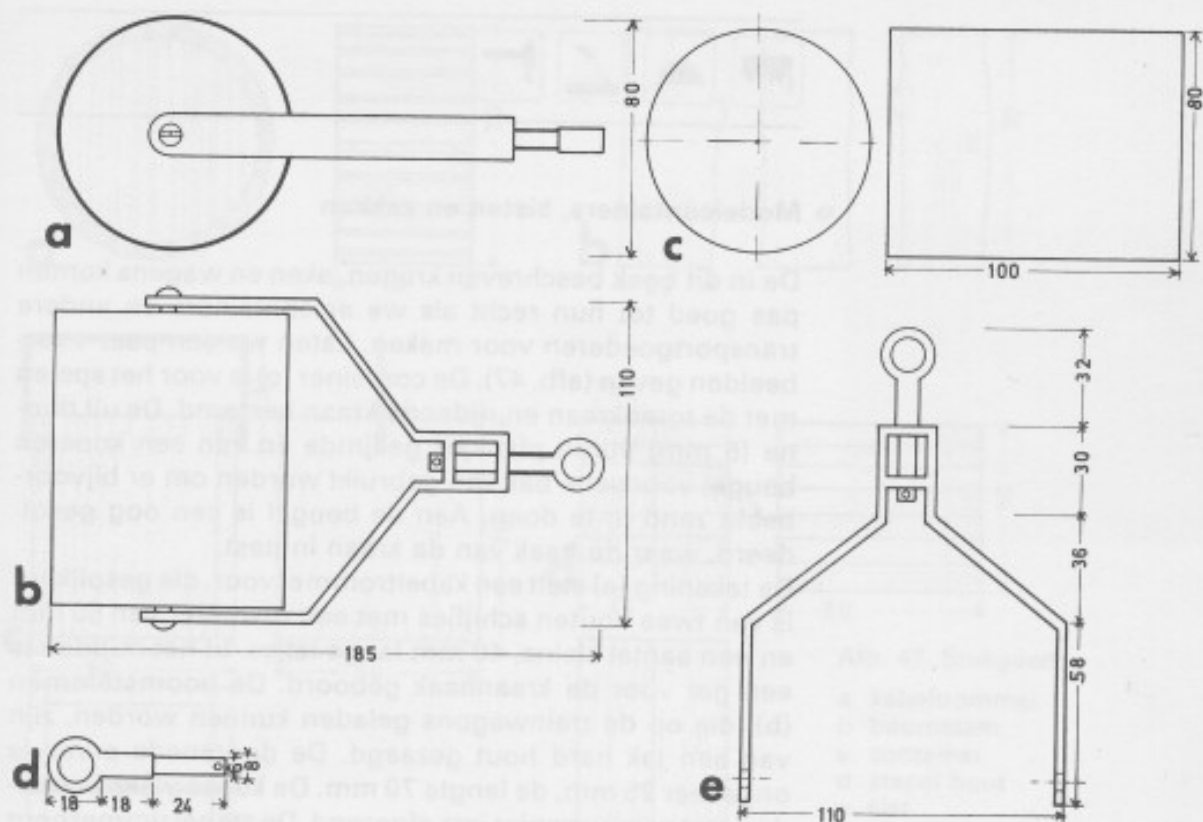
Gladde rol

Ook deze rol is voor de tractor bestemd. Het maken ervan zal niet veel problemen met zich meebrengen (afb. 45). Er is bijvoorbeeld slechts één houten onderdeel: de beuken rol (c) zelf, die we draaien. Zoals reeds eerder opgemerkt, is het altijd mogelijk om uit te gaan van een stuk dat uit meerdere op elkaar gelijkde plankjes bestaat (zoals bij het gefotografeerde voorbeeld is gedaan). Op die manier komt men gemakkelijk aan de vereiste dikte. Bij het maken van de trekstang komt wat metaalbewerking te pas. Voor een doe-het-zelver hoeft dit evenwel beslist geen beletsel te betekenen, want een bankschroef, een vijl, een soldeerbout en een boormachine zullen toch in haast elke werkplaats voorhanden zijn. De trekstang (e) wordt vervaardigd uit messingplaat van 3 mm dik. Hiervan hebben we een 15 mm brede strook nodig. Deze buigen we aan de hand van afb. 31, e in vorm. Dan knippen of zagen we van het materiaal nog twee 14 mm lange stukjes af. De snijkanten vijlen we precies recht en vlak, waarna we in het midden van elk stukje met een 6,5 mm dikke spiraalboor een gaatje maken. Hierna worden beide op de in de tekening weergegeven manier tussen de twee zijstukken van de trekstang vastgesoldeerd. Ook aan de andere twee uiteinden van de trekstang moeten gaten worden geboord, en

Afb. 44. Tractor met rol.

wel met een diameter van 6,5 mm. Daarna kunnen we de beukehouten rol met twee flinke 6 mm koperen schroeven met bolle kop in de vorkvormige stang monteren. De schroeven komen natuurlijk vast in het hout te zitten, maar doordat ze voldoende speling in de boringen van de trekstang hebben zal de rol toch heel licht draaien.

Aan de voorkant van de trekstang ontbreekt nu alleen nog het oog (d). De schacht ervan heeft een dikte van 6 mm. Daarop schuiven we een klein stukje buis, met een buitendiameter van 8 mm, om te voorkomen dat het oog achterwaarts in de trekstang kan schuiven. Dan resteert nog het vast solderen van een oog aan het voorste uiteinde, en het boren van een gaatje voor een splitpen aan het achterste. Als het met een splitpen geborgde oog de wals over een hobbelige ondergrond voorttrekt, zal deze elke oneffenheid goed kunnen volgen, doordat het oog immers draaibaar in de trekstang bevestigd is. De trekstang kan dus om het oog heen naar links of rechts hellen.

Afb. 45. Gladde rol:

- a zijaanzicht
- b bovenaanzicht
- c de rol zelf
- d trekoog
- e trekstang